

Nevtopeno
Poprijeta Devica Marija

VI letnik Tečaj, 12 št.

1910 december

Zmozsna
Gospa Vogrszka

POBOZSEN MESZECSÉN LISZT.

Reditel:
Bassa Ivan plebános vu Bogojini.

Vszebina.

Bg : Milosese szi puna	353
— Zdrava Marija	357
K. : Veszelmo sze Králi	359
S. I. : Poplácsana dobrota	363
R. : To jasz nemrem presztáti	368
S. I. : Ime Jezusovo	370
S. I. : Priprávanje na szv. zákon	373
P. : Szédna : Ne kradni!	375

Drobis — glász reditela.

**Ki ne dobro, ki je vees, ali menje dobo
sznopiesov, naj mi naznani! Vsza pizma k
meni, vu stamparijo nikaj!**

**Ki sesé liszt dáblati, naj za njega dve
koroni posle na ime: Bassa Ivan plebanos
vu Bogojini (Bagonya, Zalamegye) ali naj
onomi dá, od koga liszt prekvzeme vszaki
meszec.**

**Sziromáki, ki nemorejo zdaj vesaszi
pláعاتi, kak vszako leto, tak i letosz lehko
po veeskrátnih sumah, ali pa, kda bodo
meli, naednok pláعاتajo!**

**Csiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje ednoga
kl(szamesztanaostrá) v krajini Szlóvenszkoj na Vogrszkom.**

NEVTEPENŐ POPRIJETA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPÁ VOGRSZKA. — PÓBOZSEN MESZÉCSÉN LISZT

REDITEL:

BASSA IVAN

PLEBÁNOS

Vu Bogojini (Bagonya, Zalam.)

Prihaja vszaki meszec. Cena 2 koroni, v Ameriko tri.

Miloscse szi puna.

„Miloscse szi puna“, je pozdravo Angeo Goszpodnov bl. D. Marijo na zapoved bozso. Pa bi szi vnogi mogeo miszliti, ka je popunoszt miloszti njoj sztálno veszélje, brezi zsaloszti sztojécse zsvilenje prineszla. Vnogi bi szi mogeo miszliti, ka od toga mao Marija tuge, zsaloszti vecs poz-

nala ne bode i glejte, rávno ete glász angelszki njoj je prineszeo trplenja, nevole, britkoszti telko, ka sze po pravicí zové Ona za „kralico manternikov.“

Tak szo tūdi bogabojécse dūse vnoge, kda sze lepo pripravijo k szv. preciscsavanji sztokrat, pobozsno idejo k sztoli goszpodovomi ino sze goripodignejo tam odnet, szo pune szvétoga mira, pune szo nebeszkoga veszélja, tak sze njim vidi, kak csi bi sze nebésza odprla ober njih pa z veszéljom szrca miszlijo vu szebi; „Oh, kak szladki je Goszpod!“

Szamo ka Szunce tudi njim ue szija vszaki den, vesászi njim oblácje temijo dūsevno nebo, pa ne szamo tolázsbe nikse ne csūtijo, nego njim escse dūsa szūha gráta, kak csi bi nágeo mraz vzéo vsze iz njé, ka szo szí po dugom trūdi szpravili.

Vu taksoj dūsevnoj szūhsavi bi radi szami szebé nadi-gavali, szrce na pobozsna mislenja, na pot szladkoszti nazaj ravnali, kak inda, ati szrce sze njim genoti nescse, kak csi bi njim kamen lezsao na njénom meszti.

Pa to je teski sztális dūse, vu sterom sze vnogi zse zmesao ino scse poleg toga pot pobozsnoszti z cela povrgeo.

Tákxa szūhocsa dvoji zrok má pri csloveki naime: ali szí je szam kriv, ali je pa cela szūhocsa szamo szkūs-njáva od Bogá.

Csi szmo szí szami krivi za volo nemárnoszti, raztro-sene pámeti, vnogoga zabávlanja i iszkanja drūzstev, ali ka szmo sze kde razszrdili, ali kaksoj drūgoj naszladnoszti meszto dáli vu nasem szrci, kak je dūh hotlivoszti, szko-poszti, ali nezmera na zsaloszt za volo kakse zgūbe postenja, spota, ali kvára, te moremo té zrok odrinoti z szrca pa nam bozsa tolázsba hitro pride nazaj vu szrcé.

Csi szmo pa nikaj taksega ne vcsinoli, ka bi nam moglo zrok szūhocse vu nasoj dūsi biti, te je eta szūhocsa bozse pohájanje, szkusnja, proti steroy drūgo nemremo csiniti, kak trpeti ino szebe na szvéto volo bozso niháti pa nam te nas Bog szkūsnyávo vszakojacscki na haszek obrné.

Premiszlimo szí szamo, z kem szmo szí zaszlūzsili tolázsbo bozso, ka szí jo tak prevecs nazáj zselemo? Kde je cslovek, ki szlobodno miszli, ka je njegova bozsa szlū-

zšba vredna rávno onoga dára, steroga szi on szám zsele? Za to csi te kaj boli, noszi ono z potrplivosztjov, kak pokoro za szvoje grehe vzemi szühšavo szrcá pa volé k szluzsbi bozsoj ne zgübi.

Zapomni szi tüdi, ka právjio düsevni vucsitelje. Szád dobroga szv. precisiscsávanja je ne to, ka bi düsa szladkoszt, veszélje ino tolázšbo csütüla, nego to ka sze na vékso vernoszt nagnes vu szpunjávánji tvojih duzšnosztih.

Je vnogi, ki z právim, csisztim szrcem iscse Boga, pa li ne csüti szladkoszti szvojega dobroga djánja, da pa bogabojécsa düsa nancs ne iscse dárov njegovih, nego Boga szamoga, steroga brezi dárov tüdi lübi pa szi z tem vecs szlüzsi, kak csi bi ga za darov volo lübila.

Takse düse vnogokrát mocsne szküsšnjáve morejo preztati za volo szühocse; sze njim dosztakrát tak vidi, kak csi vsza njihova pobožšnoszt ne bi valála nikajszi, da sze pa záto ne zoszágajo, ár znájo, ka szo sze vnogi szvéci vojüvali proti velkoj szladkoszti vu molitvi tüdi, ár szo sztráb bili, ka poleg szladkoszti i olejsanja szrcá Bogá szamoga znájo z miszlih püsztiti.

Nebeszki zarocsnik verne düse dobro zná, ka je komi na haszek pa ne imamo jusa iszkati, zakaj édnoža zvünrédno tolázsi, dokecs drügoga vu düsevnoj szühocsi trpeti dá!

Nemarna düsa naj ne racsuna na bozse dáre, vernoj bi pa škoda bila, csi szi ne bi veszelila düsevnoj szühocsi, ár rávno v táksem sztálisi má priliko pokázati, ka ona verna Jezusi te tüdi, kda njegovih dárov ne vzsiva obilno, ka ona Njega lübi ino iscse, ne njegove dobrote.

Za to rávno szi ne szmes miliszti nikdár, csi szi vu dühi szühi, ka te je Bog povrgeo, nego delaj dale za szvojo düso, kak prle, ár je ne to nájprvo, ka bi sze nasa bozsa szlüzšba nam szamim dopádnola, nego to je potrebno, ka sze szlüzšba nasa Bogi dopáдне.

Lüba düsa moja, ne glédaj na szrcsna csütenja, nego na zdravo zrelo pamet pa sze z njov priblizšávaj k Bogi. Ka ti práva pamet právi, to csini. Glédaj, ka vszigdár rada vesinis volo bozso, csi li te csütenje szrcá vkraj vlece od njega pa csi bos tak delala, te doszégne ono blázšensztvo, stero szo zse tak vnogi doszégñoli, ki szo Bogá szpametno iszkali.

Düsevna szühocsa, csi szi jo znás na haszek obrñoti,

je jáko hasznovita za dūso, ár vu szūhoci vsinjena dobra dela, te, kda je csloveki vsze neszláno, ka bi nájráj vsze povrgeo, ka je dozdej lūbo, vu taksoj szūhoci vsinjena dela szo nájlepsa znamenja Bogi i tebi szamomi tūdi, ka ne noris szam szebe z pobožnosztjov tvojoj, ka zaisztino Bogá isceses vu tvojoj pobožnoszti pa ne szamoga szebé, ali szvoje veszélje.

Ti právim, ka je bl. D. Maria tūdi znála, ka je dūsevna szūhocsa, ka je sztális dūse brezi vsze tolázsbe. Kda je Ona tam sztála pod krizsom, zse prle: kda je csūla Simeonovo prorokūvanje, kda je bezsala v Egyptom z szvojim lūbeznivim detetom, kda je hodila po krizsnoj poti Jezusovoj, je njéna dūsa tūdi szūha bila znám, kak je szūha trata stero je zserécse szunce opeklo.

Mati Maria, vcsi me tebé naszledūvati. Csi mi Bog dá veszélja dūsevna, naj bo blázseno njegovo szvéto imé, csi mi pa vzeme szvoje tolázsbe, naj znova bo blázseno njegovo szv. imé.

Ne zselem jasz drūgo od Tvojega szvétoga Szina, szamoto, da mi dá vszikhár szpuniti njegovo szv. volo, da vzeme za dár od mené vsza moja veszélja pa tūdi vsze moje tuge; da mi dá mocs nosziti szvoj járem na Njegovo vekivecsno diko.

Bg.

Zdrava Marija!

Angeo Goszpodnov je priseo k Mariji pa njoj je prvokrat pravo: Zdrava Marija! Od tisztoza vremena sze té pozdrav nepresztanoma ponavlja, vszesirom csüjemo szladke recsi: Zdrava Marija, miloscse puna, Goszpod je z tebov, blazsena szí med zsenami!

Zdrava Marija! jo pozdravi trojnoedini Bog po angeli. Odszegamao bos moja hcsi, jo pozdravi Bog ocsa. Povzdignem te ober vszeh sztvari; moj Szin bo tvoj Szin. Za szvojo Mater szam te zvalo, njoj pravi Szin Bog. Ti bos mi vrata, zkoz sterih pridem k lüdem, naj njim posztanem Odresenik. — Ti zvolena, nevtepena nevezsta, jo pozdravi szv. Düh, vu tvojoj utrobi sztvorim cslovecso naturo, v tebi zklenem nevtepeno devistvo z csasztjov maternov, i vszi do te csasztili precsiszto Devico i Mater.

Zdrava Marija! jo zovejo po angeli Gabrieli vszi devéterí angelszki korusi nebeszkih dühov, i sze njoj priklanjajo, stera de Mati Goszpodova, kralica vszeh angelov.

Zdrava Marija! jo pozdravlajo vszi pravicsni sztaroga zakona, ki csakajo pred peklom, jo zpoznajo Mater Odresnika celoga szveta, ki njim szkoro odpré vrata nebeszka.

Zdrava Marija! tak pozdravljajo zse szokoro dvejezero let vszi pravoverni szinovje szv. Cérkvi i sze veszélo szpominajo z cslovecsanja bozsega. Tak krícsijo szaksi dén szakso vőro vszi, ki szo tak szrecsni ka zpoznajo Marijo za szvojo mater i tak obhajajo vszigdar szpomin vszeh imenitnih miloscs, stere je Bog zkazao Mariji, gda jo je nadigno do császti materé bozse.

Tak zato, ne bomo veszéli túdi mi, ki jo zagvüsno vecskrát zovémo: Zdrava Marija? — Gda pravimo té pozdrav, szmo po pravici lejko veszéli, ve je Marija zacsétek nasega veszélja, zorjanszka zvezda, stera nam nanznanúje prihod Jezusa, nasega Odresnika — vej je Ona skrinja méra bozsega — zdravje betezsnikov, ki szo vrazseni od cseméra peklenszke kacsé. — Ona je pribezsaliscse gresnikov, sterim je rodila Zvelicsara. Zato posasztimo jo veszéli ino jo pozdravimo; Zdrava Marija!

Veszélmo sze Krali ki prihaja!

„Priblízsaó sze je szvétek szvétkov i napuno sze je szvet z vezéljom. Te szvétek vretine vszeh miloscs i szredina vszeh dobrot, stere vszivlemo. Po njem szo sze nam ódprla nebésza i je bio poszlani szv. Düh. Locsilna sztena sze je porúsila, meja sze je razdrła, i ka je bilo razlocseno sze je zdrúzsilo; kmica ja prejsla i szvetloszt je zasztetila. Po tom szvétki je dokoncsalo neprijatelsztvo i dugi boj je gori henjao: robi szo bili odpúscseni, neprijatelje szo posztali szinovje: mér je nasztano. Krisztus je nas mér!..“

Z temi zvisenimi recsmi je pred vecs kak petnajsztosztó letmi zacsno szvoje modre predge najvekxi cerkveni predgar Zlatovúsztni szv. Janos.

Jeli sze ne ponavljajo szakse leto, jeli sze ne ponavljajo túdi letosz té recsi, stere naznanújejo mér od prihodnoszti Krisztusa, jeli sze ne napunijo szigdar znova z vezéljom nasa szrca? Bozsicsni szvétki szo tak puni z szladkimi szpomini, ka verno szrce sze gible do dna zse njihovomi priblízsanji. Nase lúsztvó, nase szlovenszko lúsztvó, steromi je, hvala Bogi, escse globoko vceplena v szrci szvéta vera óbsúti te vtiszke in je kazse od zvúna, v lepih bozsicnicaj, v jaszlicaj, v bozsicsnom drevi i v

drügh szveth navadaj. Kak je vsze csiszto, szvétesnje po nasih krajinaj Bozsicsne Szvétke, kak vedreno i veszélo v nasih szreah! To je lübézen do prihajajocsega mira. Kisztus je nas mér.

I kak sze nebi veszelili tomi szvétki? K veszélji nasz vabi szvéta Cérkev, gda szpevle v teh dnévaj: „Veszéli sze hesérka moja Sijonszka i radűj sze jáko, o hcsi Jerusalemszka! Glédaj pride Goszpod, Bog ino cslovik, meo bo na glavi korono kraleszke moci i ravnao bo od morja do morja od gosce do konca szveta. Pride Goszpod kak lepi descs, pride z njim pravicsnoszt i polnoszt méra molili ga bodo vszi krali i vszi narodje zemlé bodo njemi szlűzsili. Veszélte sze nebesza i radűj sze zemla; vé goré, szpevlite hvalo, ár pride Goszpod ino de sze szmilűvao uad szvojimi sziomaki“. Kak sze njemi nebi veszelili?

Od toliko sztolet szrecsno zseljeni i csakani sze nam narodi. „Pride Goszpod, kral zemlé, i nasz resi jarma robsztva. Sztane szunce pravicsnoszti ino nasz oszveti, ki szedimo v kmici i vu szmrtnoj szenci. Pride Goszpod, da nasz poisce v méri, naj sze veszelimo njegovomi prihajanji z polnim szreom. Oh pridi, ne müdi sze, olajsaj bremena szvojega lűsztva! — Da bi li prédro nebesza i priseo! — Pridi i pokazsi nam szvoj obraz. Ti, ki szedis nad kerubini!“ Kak mo sze ti veszelili!

I ovo! Prisla je szrecsna minota, nasztopila je szvéta nocs. — Nebésza sze odprejo, zemla sze gene; Marija povija v plenice nebozse Dete, angelje szpevlejo zviseno peszem, paszterci molijo Odresenika, kralovje sze vklanjajo Krali. Veszélmo sze, vezélmo sze, Krisztusovomi rojszti! „Roszila szo nebesza i oblaki szo nam poszlali szvétoğa; odprla sze je zemla i porodila nam je Zvelicsara“.

Prislo je odresenje cslovecsega roda. Satanove verige sze zse terejo, bliszkecejo sze nebesza, z sterih sztopi Dete, mocsen Bog. Vej je prvi zdihaj Novorodjenoga zdihaj

lúbézni do nasz, vej je prvo bitje bozsega srca szama lúbézen do nasz.

To szrce ne henja biti, dokecs nasz ne vidi szrecsne, ne henja prosziti, dokecs nam ne szprozi szmilenja. Veszélmo sze lúbézni bozsoj! „Prikazalo szí sze vecsno szunce, naj raszvetis szvet, priseo szí mocsen, naj obladas pekeo, vcslovecsó szí sze Szín bozsi, naj napunis nébo. Priseo szí, naj greh na nikoj szpravis, naj premagas satana, naj zdrúzsís Boga z cslovekom, naj csloveka szrecsnoga vcsínis.“ (Szv. Tomas.)

Szirmak cslovik! Po neszrecsnom szpadaji prvih sztarisov szí ti bio jedino bitje na szveti, steroga je Bog mo-geo szovrazsili. Trepetao szí pred bozsím tronom, ali Bog ti je velo: „Odsztrani sze, necsiszti!“ Obrno szí sze k daritvam, k szvétkom, ali Bog jih je szovrazil. (Izaija II. 13. 14.) Tvoj glasz je vecs ne priseo do nébe, globoko szí szpadno. Oh kakda zato, odked je resitev? Veszéli sze szirmak cslovik! To novorodjeno Dete, to je tvoje odresenje, Krisztus je tvoj priprosnik. On de molo za csloveka, molo de z cslovekom; njegov zmoszen glász prederé nebesza ino sze dopadnes Bogi. Zsalosztna szrca sze razveszelijo; napujino sze z taksim veszéljom, ka do vúpala kricsat: „Oh szrecsen greh prvih sztarisov, ki szí nam prineszeo taksega i tolikoga Odresnika!“

Pravicsni do ponavlati: „Ti, o Dete, szí szrediscse vszeh dobrot, stere vzsivlemo,“ szpevali do: Radújte sze nebésza, veszeli sze zemla, poveksavlite ga goré, vsze sztvári szpevlite hvalo mojemi Odresniki!“

Veszeli sze srečna dūsa! Ne szí vecs rob satanov, ne szí neprijatelca bozsa. To je darilo, prvo darilo velkoga Zvelicsara. Komaj sze je narodo in zse szpevlejo angelje: „Hvala Bogi na vizini, in mér lúdem na zemli, ki szo dobre vole.“ Mér, mér bozsi plava znova nad cslovekom! Bog lúbi znova csloveka, ár lúbi szvojega Szina, ki je túdi cslovik. Bojdi hvala Bogi po Krisztusi, ár zaszijsao je mér!

Krisztus je nas mér, Bog je nas mér. Veszélmo sze zadoblenomi méri!

Naj zasizjne túdi vnasz mér bozsi — „Nemérno je nase szrcé, dokecs szí ne pócsine v Tebi,“ pravi szv. Augostin. Lúbezen bozsa, vsini da naj sze túdi v nasij szrcaj porodi Krisztus, naj nasz szrecsne vsini! Naj bo túdi za nasz ete szvetek vu sterom obhajamo szpomin Krisztusovoga rosztva, vretina vszeh dobrot, stere nam Bog da po Krisztusi. „Za szizne v nasih szrcah velika szvetlost i obúdi z nami nezmero szladkoszt, ár, pride veliki prorok i ponovi Jerusalem.“ K.

Poplácsana dobrota.

(Zgodovinszka zgodba.)

Tiszti dén pred Bozsicsom l. 1819. sze je odprávlao edenajszt leten dijak, Gasparcsek njemi je bilo ime, od dobre lüteranszke družsine v meszti Biberach, domo na pocsitnice. Ar je vsio Gaspercsek po edno vöro na - dén njüvoga szina Alberta, szo njemi dávali dobri lüdje hráno i sztanovánje zopsztom, pa scse vsze felé drügo povrh. Pa je sztopo Gaspercsek pred odhodom i njemi dáo roko i pun hva-lezsnoszti govoro: „Prvle kak odidem, sze vam scse ednok lepo zahválím za vsze dobrote, ki jih vzsivam vu vasoj hizsi; Bog vam bodi placsnik: scsém vszaki dén za vász moliti. Pa veszéle bozsicsne szvétke vam zselim i szrecsno novo leto.“

Steo je oditi v drügo hizso Gaspercsek, da bi sze scse od goszpé goszlovo. — od mládoga Alberta sze je pa zse prvle — pa ga je zadržsao goszpod, ki njemi je sztizno v roke ranski i njemi znova zatrdó: „Gaspercsek, osztani le vedno taksi, kak szí zdaj, vrlo vesi nasega Alberta, pa bos zavszem preszkrblen i nikaj ti nade falilo vnasoj hizsi do konca tvojeja vcsenja v meszti.“

Vtom je pa prisla goszpodinja z drúge hizse i prineszla v ednoj roki velki zavitek, vu sterom szo bili debeli falatje bidrov, vdrúgoj pa toplo brszacso i vunatni robec ogrinjavko. „To dvoje je tvoje, Gasparcsek, ogrinjavka je pa za mater,“ je pravila dobra goszpá, pa njemi zrocsila dáre. Gasparcsek ne znao od veszélja ka bi povedao, pa govorile szo njegove ocsi, sterimi je tak hva-lezšno i vdano poglejúvao szvoja dobrotnika. „Rozsni-venec bom molo za vász dnesz i vütro,“ je povedao na zádne, potom pa vküp zlozso dáre zavino i zéo vroke. Szlovo zéo scse ednok i odiseo, „Dobro hodi i pridi pálik szrečno nezáj! Pozdravi mater domá!“ szta pravila scse po sztubaj za njim dobra poszpá i goszpod.

Szneg je skripao pod nogámi, ali Gasparcsek je zveszéljom vszrei i radosztjov na licih sztopao dale szvojo pot. Po dobri dve vöri hoda je zse zaglédao zvonik domáce vészi, zacsno je bole iti i naszkori je bio domá pri szvojoj lüblenoj materi. Oj to je bilo veszélje gda szta sze zaglédala!

Gaspercsek je pokazao piszmo od goszpoda ravnitela, stero je szvedocsilo kak jáko szo zadovolni zsnjim vme-sztnih soli. Potom je pa odvézao zavitek i zlozso dobre lüteránszke goszpé dare po sztoli. Tüdi ranski, steroga njemi je dáo goszpod, je vrgeo na szto, potom ga je pa dán szránoti materi.

„Oh kak dober je Bog!“ je pravila mati. Zsivo njoj sztopi pred ocsi, vkaksoj nevoli je bila pred nisternimi letih, ja odvüpávala je nevolna szirota, gda njoj je mro mozs i je osztala ona, zasztrádana i betezsna, popolnoma zapüscsena na szvejti, brezi premozsenja, brezi dobre i szmilene roké, brezi krúha . . . Edino Gasparcsek njoj je osztao, ali za njega ne mela szkorico krúha, ka scse le za szébe! . . . Pa dober Bog, ki hráni tice pod ne-bom i oblácsi lelije na poli, tüdi na njo i na njenoga szzina ne pozábo. Vsze hüdo je minolo i zdaj je vsze dobro: materi je podelo nebeszki Ocsa zdrávje, da sze je mogla prezsivlati zdelom szvojih rok, szincseki pa je naklono dobri szre mili dobrotnikov da more celo stude-rati. I te dobrotniki neszo katolicsánszke vere: lüte-ranszka drúzsina szkrbí za njenoga Gasparcska kak za szvoje dete . . .

„Oh, kak dober je Bog!“ je pravila nevolna ali plemenita mati znova i szi obriszala szkuzo z ocsi. Nato pa prime szinka za roko, njemi pogléda v ocsi i govori: Szinek moj bodi hvalezsen szvojim dobrotnikom, dokecs bos zshiv! Vcsini ka mores, ka de sze dobro vsio máli Albert i tak veszelje delao szvojim sztarisom, tvojim dobrotnikom Povrnoti njim nemreva nigdar dobrot! Ali moliti scséva, da ljubleni Bog bogato poplacsá njim i njúvoj deci . . .“

„Ja moliti scséva!“ je pravo Gasparcsek, potom sze pa pritiszno k materi, pa njim govoro tiho, da niscse drúgi nebi csúo: „Pa znáte mati, ka szan szkleno? Gda bom dühovnik, pa sze bom pri vszakoju szvétoj mesi, stero bom szlúzso, szpominao v molitvaj szvojih dobrotnikov, te dobre lüteranszke družsine: poszebno bom pa scse molo za maloga Alberta, da bi bio isztinszko szrecsen na szveti. Oh, kak bi bilo lepo, csi bi túdi Albert bio katolicsánszke vere, pa bi zmenov vréd posztao — mésnik . . .“

Mati sze je drzsala na szineh, pa gledala v szvojega Gaspercška. Poszlúsala ga je verno, kak da bi njoj govoro prorok na szrcé. Milo njoj je biló pri szrci csi rávno sze je drzsála na szmeh, venda sze njoj je pokazala szkuzá v ocséh. Vidlo sze njoj je da sze isztina zgodi tak, kak njoj govori njeni szinek, da inacsi nemre biti. Szladke szenje je zasenzjala dobra zsená: Kak lepo de to csi de njeni szin isztina mésnik, kak zveszéljom de ga glédala pri oltári . . . I pokleknola szta mati i szin i lepo molila, da bi sze szpunilo njiva szrecsno zselenje, polek pa gorécse proszila túdi za szvoje dobrotnike.

Leta szo minjávala. Gasparcsek je posztao Gaspar, i njegovo zselenje, stero je zselo zse v decsinszki letaj, sze njemi je szpunilo: szlúzso je novo meso, posztao kaplan, potom zsupnik v ednoj lepoj fari poleg zseleznice. Szvojo ljubleno mater je vzeo kszebi: bolse njoj sze bar nebi moglo goditi nindri zdaj na sztara leta, kak pri njenom drágom „Gasperesku“ ki njoj je dvoro z vszov szinovszkov lúbeznosztjov. Vszaki szvéti vecsér pa njoj je bilo poszebno mehko i milo pri szrci, da szi je mogla vedno briszati ocsi. I csi szo jo pitali zakaj sze jocse, je odgovorila: „Od veszélja!“ Potom pa je scse prisztavila: „Ovo,“ je právila „gda sze je blizsao pred telikimi i teliko leti szveti vecsér,

mi je pravo niksi glász, — Bozsicsno dete mi je zasepetalo na dno szrcá, da sze zgodilo: moj Gaspercsek je posztao dühovnik“ . . . Tak je pravila dobra goszpodova mati, pa szí je znova briszala szkuzé . . . Goszpod Gaspar sze je v isztini, kak je oblübo vu szvojih mládi letaj, szpominao dobre lüterànszke rodbine pri vszakoj szvetoj mesi i poszebno molo za szvojega nigdasnjega pajdása i vucsenika — Alberta.

Edna zima je bila jáko osztra. Sznég je skripao pod nogámi i zima sze je szilila v kotrige, csi sze je sto prikázao vöni. I gda sze je priblizsao Bozsics, osztra zima ne henjala liki scse véksa posztála.

Kak sze je zacsüdüvao teda zsupnik Gaspar, gda vidi pred bozsicsom popoldné pri okni, da prihaja knjemi niksi dühovnik. „Ka pomeni té obiszak denésnyi dén?“ Steo je iti pridocsemi proti; pa komaj je djáo knigo zrok i szí oblekeo kaput, zse nikák szklunka na dveri. „Naprej!“

„Proszim, ali sze ne mesam?“

„O ne; le szedíte szí!“

Zdaj scse le poglédne zsupnik pridocsega bole na tenko; ali ne to znáni obráz? Zdaj osztrmi i právi: „Za Boga, ka szí ti? — szte li vi . . .?“ „O, bom zse te právi! Csi szí ti Gaspercsek, potom szem jaz —“

„Albert!“ zakricsi zsupnik. I obá dühovnika, nigdasnja prijátela i ob ednim vucsíteo i vucsenik, sze veszélo obineta.

I gda mine prvo govorenje, sze zacsüdi zsupnik Gaspar: „Liki ti, Albert, szí katolicsánszki dühovnik, kak vidim na tvojoj obleki?“

„Ja katolicsan szem i dühovnik, Bogi bodi hvála i lüblénoj Mariji Devici“ je odgovoro Albert, na to je pripovedavao kak sze je to zgodilo. I prvle, kak je koncSao szvoje pripovedávanje, sze je zacsnolo kmicsiti i szvéta nocs je prihájala. „Odva k materi, dado te vidli: Velko veszélje njim napraviva,“ je pravo zdaj zsupnik Gaspar.

I sla szta. I gda je mati, ki je molila vu szvojoj hizsi pred jaszlicami, zvedila, da je priseo dühovnik — Albert, szin tiszte plemenite lüterànszke drüzsine, ki je njenoga Gaspereska zosolala, je szklenola roke i poglejüvala zdaj v szina zdaj v Alberta ár njoj to nemre iti vglávo, ka je csüla. „Da je to Albert, katolicsánszki dühovnik,“ njoj

zadrta znova szin. Mati pa teda raztégne roke i právi zveszelim glászom: „Oh bozse dete, nigdár te ne nihájo hvá-liti moja vüszta! Ti vsze poszlühnes, ti szí tüdi mené poszlühnolo, da sze je szpunilo zselenje mojega szina: g. Albert je poszlaó katolicsánszki dühovnik!“ . . . Potom pa sztopi k Alberti, njemi roko kúsne i právi: „Pozdra-vleni! . . . Stela je scse govoriti, ali jocs, ki ga je dozday komaj drzsála, jo jo premágao i ne mogla vecs govoriti.

Vtom sze oglászi vecsérni zvon zdravomarijov, vsze roke sze szklenejo i njih veszeli õbcsütke sze zlijejeó v pobozsno i zahválnó molitev . . .

Ka vsze sze je szlédka z Albertom godilo to szpáda v zgodovino; to ka sze je godilo dozday sze je po precsüdni previdnoszti i dobrotlivoszti bozsoj, ki ne nihá nepoplá-csanoga niksega dobroga dela.

Szpreobrnjenec i dühovnik Albert je Albert Hetsch, ki je leta 1876. mro v Rimi v dühi szvetoszti. On szam je obsirno szpizao szvoje zsvilenje v knigi, ki je izsla pri Herderji v Feiburgi z naszlovom: „Konvertit i szpreo-brnjenec Albert Hetsch i njegova pot od panteizma k szvetloszli pravice. Apologija vere za izobrazsence.“

Njegovo zsvilenje je bilo puno csüdoviti, izródniõ dokázov bozse dobrote.

S. J.

To jesz nemrem vö sztati!

ak sze tozsi vcsaszi kaksa mati od szvoje hcséri. Komaj tjeden dni, kak szan njoj kúpila janko pa reklin, pa zse me znova proszi na eden robec, to jesz nemrem vö sztati... Sparam z vszem, kak bi vecs kaksi krajcar vkúp djala, pa denok ne zadoszta.

Szirota mati! Vi sze mi milite, ár vidim, ka za volo vasega sparanja sze ne vüpate oblcsti, ka raj zimo trpíte, vidim ka szte prva zajtra, ka sztanete i szlednja vecsér, ka lézsete, vidim, ka szte trüdni, bi szi radi malo pocsinoli, szamo ka sto vasz resi toga ali onoga dela? Zgonili bi deklo, szamo ka ne vüpate ár sze njoj gde nede vidilo. Z ednov recsjov, vidim, ka szte od dnéva do dnéva bole szeri, bole püklavi, bole grbavi i bole szlabi.

I zakaj ta velika szkrb? Szamo zato, naj sze hcséri nebi zamerili, Kda vasz proszi peneze na nikak potreben gvant. Ta miszeo vasz mantrá nocs i den, i kda zse znate, kaksi szvétek blüzi ide, ali je pa kaksi novi robec vö djani v bauti, te zse nemrete szpati, niti jeszti, ár szakso vöro csakate, ka vasz hcsi pride proszit peneze na gvant, i tak szte vi dete i hcsi vasa vam je sztaris, ár sze vi njé bojíte ne ona vasz, vi njo bogate ne ona vasz.

Ka vecs? Taksa dekla je briga, kvár, neszreca i nemér cele hizse. Pa zakaj? bos me pitala morebiti ti neszpametna gizdavka. Zato vidis. Tvoja mati za tébe volo sparajo z vszem; zato vecskrat malo szoli denejo v hrano, naj njim nebi trbelo penéz dati na szo, vecskrat pomali zabelijo naj bi mogli kaksi gros z zabila zéti itd. Vidis, tü odnet je, ka sze vcsaszi vszi pri hizsi csemerijo za volo szlabe hrane, i nad szirotov materjov sze rezsijo.

Doma szi na szpako za volo tvojega gvanta, csi vö ides z njim szi escse na vékso szpako pred szvetom, ár ki te vidi oblecseno kak eduo pavo i gizdavo glavo neszti

kak pura, meszto tisztoga, ka bi so mérho za szvojom delom, ti ga motis z tvojim slinganjom i z drügimi dragimi cotami, stere te tak od nekepa neszéjo, ka szkoro nemas cslovecse forme.

Na najvékso szpako szí pa, kda ides k bozsím szlüzsbam, ár sze te najbole vö zbkíszas, naj bi te drügi glédali.

Jeli je ne tak?

Kak vüpas z taksím mislenjom vu bozso hizso sztopiti, gde kamakoli sze zglédnes, vszesirom opazís Jezusa szkoro nagoga na krízis pribítoga? Sze ne bojís, ka bi Bog poszlao ogujeni descs z nebész kak na Sodomo i Gomoro, i bi na pepeo obrno tvoj cifraszti gvant i z njím navküper tebé?

Ti morebiti miszlis, ka z tvojím cifraszti gvanom szí szpravís szrečno zsvílenje, csi oszlepís z njím kak-sega decska? Nígdar ne! ár gízdávká frísko zgübi lelijo neduzsnoszti i z njov tüdi postenjë pred szvetom.

Pa denmo, ka ti tvoj gvan szpravi szrečno na etom szveti, nego na ovom zse nígdar ne.

Pa csi te drügo ne gene od tvoje gízdave nature, naj sze ti milíjo koncsi tvoja mati, stereo pred csaszom sztaras i v grob szpravlas.

Lübléne matere, ne pozabte ka szte matere i ka mate oblászti i duzsnoszti krscsanszko gojiti vaso deco, od sterih te mogli Bogi oszter racsun dati.

R.

Ime Jezusovo.

Idano njemi je bilo imé Jezus. Csüdvito imé, navádno sze imenüje to imé „preszladko ime“, i zaisztino je tüdi, ár je imé Odküpitelovo, steri nasz je priseo resit vsze nevole. Pa szv. Piszmo je imenüje tüdi „sztrasno“ imé, i je tüdi, ár je imé Szodca vszeh Angelov i lü-dih. Osztani krscsenik pri tom dvojem premislávanji, da sze navcsis Jezusovo ime lübiti i sze ga bojati, oboje vu szvoje zvelicsanje.

Doszta britkoszti ma to zsvlenje, ki je more tüdi nájszrecsnesi Adamov szin kostati. Vsze britko toga zsvljenja pa moremo v troje racsunati, naime v nepokojnoszt szlabe veszti, vsze felé telovno i düsno trpljenje i na zadnje v szmrt. To trojo britkoszt more vszaki cslovek kostati, szirmak kak krao; sto nájmre je brezi greha? sto brezi trpljenja? sto vujde szmrti! I kakse zdravilo je proti toj britkoszti? Niedno drügo ne kak szladko imé „Jezus.“

„Gledaj, kak, britko ti je, ár szizapüszto Goszpoda szvojega Boga,“ pravi prorok gresniki. Ali more gresnik tajiti, da obsüti veliko britkoszt v szrci po kárajocsoj veszti, po razdrázsenom poszelenji, po sztrahi pred szodbov? Isztinszko! gresniki nemajo mira, dokecs njim greh veszt tezszi; csütijo sze neszrecsne tüdi vu nájveksoj zemelszkoj szrecsi i njuva znotrasnja moka sze njim na obrazi szpoznáva. Ka more gresniki pomágati? Sto njemi more grehe odvzeti, sto njemi mir povrnoti? Le vera v Jezusa. O preszladko imé, ki britkoszt szlabe veszti v nebeszki mir szpreminé! Kak neszpametni szo gresniki, steri sze k Jezusi ne obrnejo. Zato je scse doszta nevol, stere tüdi pravicsnoga terejo. Szodüsna trpljenja i telovne bolecsine, bolezni, zgübé, preganjanja — zadoszta teda krizsov den na den. Britki keli, ki ga morejo Adamova deca piti v dezseli

prognánsztva! Ali ga ne szkem oszladiti? Izraelci szo ednok v pücsravi jako zsedni bili; prisli szo do vode, pa bila je britka i mrmrali szo proti Mojzesi. Teda vrzse on vnjolesz i voda posztáne pitna. Steri pa já tisztí csüdoviti lesz, ki oszladi vodo hritkoszti, csi ne szv. krizs, vu steroga pogled zse krscsenika k potrpezslivoszti opomina? Od tisztí máo, kak je Krisztus trpo, posztalo je trplenje szladko vszem steri Jezusa lübijó. To je mocs preszladkoga imena Jezusovoga. I kakso mocs razodevle to ime scse le vu szmrtnoj vöri! O szmrt, kak britki je tvoj szpomin za csloveka, ki szvoje szrecse le vu vremenitnom vzsivanji iscse! Za mirajocsega je vsze, ka vidi i csüje, ka je vnjem i zvüna njega, bolecese i britko, — britka je poszteo, britka brez szpanja nocs, ki ne da dneva pricsakati, britko je trplenje celi den, steri napoveduje scse hüjso nocs, britki je pogled na szvejt, ki nema nikaj trosta za betezsnika, britka je pricsüjocsnoszt prijatelov, od sterih szemore locsiti; le edna szladkoszt vernomi krscseniki scse osztáne: krizs Jezusov imé Jezusovo, ár je imé Odküpilelovo „ki düso grehov zcsiszti i bo tüditelo obüdo na dén sztanenja. O da bi sze bár zse zdaj navcsili Jezusovo imé z vüpanjom i z lübeznosztjov zezávati, da bodo tüdi ednok nasa mirajocsa vüsztá scse zgovárjala szladko recs: Jezus.

Pa to preszladko imé je tüdi sztrasno imé za brezbozsnike, ár je ime Szodca.

Ali nam ne pripovedáva evangelium, kak szo sze hüdobni dühovi vu obszedenih bojali pricsüjocsnoszti Zvelicsitelove i kak szo zse od delects kricsali; „Zakaj nasz prides mucsit? Vej známo da szí Krisztus, Szin Bozsi.“ To sztrasno mocs imena Jezusovoga bodo ednok vszi brezbozsniiki obsütüti, gda bo szladki Odküpileo, ki je prvokrat priseo vsze zvelicsat, drügokrat priseo szodit zsive i mrtve. Gda je so Saul proti Damaszkí, od csemérov kipécsi proti krscsenikom, szpádne na nágli, kak od sztrele vdárjeni, na tla, oszlepi i vesz trepecse, kda ga Zvelicsiteo zazové; „Jesz szam Jezus, steroga ti preganjas.“ I denok ne priseo Jezus, kak Szodec, da bi Saula obszodo, liki kak odküpileo, da bi ga zmote czdravo. Ka pa scse le bo gda pride te Jezus ednok pun moci i velicsansztva, obdán od miljonov angelov, z zasztavov krizsa, ki je scse zdaj tolikim lüdém zasztamlivo znamenje — kaksí sztrah obide brezbozsnike,

nevernike gda zaglédnejo tisztoğa, steroga szo szvojimi grehi zsalili, gda bodo csüli gromoviti glász: Jesz szan Jezus!

Sto teda szladkoga imena Odküpitelovoga ne lübi, mogo de sze ednok bojati sztrasnoga imena Szodca.

O zapisimo sziz zdaj v szrcé szladko imé Jezusovo i zovimo z szv. Bernardom:

Szpokornim Jezus vüpanje,
Pravicsnim pa veszélje vsze;
Kak dober tem, ki te iscesejo!
Oh kaj tem scse, ki te najdejo.
Veszélje bodi Jezus nam,
Ki bog placсило nase tam.
Ti bodi nase szlave vir,
Zvelicsanje, nebeszki mir!

S. J.

Priprávanje na szveti zakon.

Mládi zdravnik sze je zarocso z bogatov i lepov, ali ka je scse vecs vredno, sz pobožsnov i cshednov deklinov. Deszét dni pred zdávanjom ide mladozsenec k nevezstinoj materi, proszecs jo, da bi szmeo szam govoriti z nevezstov. Mati njemi prijazno odgovori; „To ne mogocse; moja hcsi sze zse dva dni ne pocsüti dobro i zato potrebüje pocsinka.“ — „Ali to mi je jako naprijetno pravi doktor, da ne szmem niti eden hip szvojov nevezstov szam govoriti, nej szan scse zsnjov kak tri-ali stirikrát govoru, i dnesz njoj mám povédati nikáj imenitnoga.“ „Scsém jo pozvati,“ pravi mati, „csi le more biti, i vmojoj nazocsnoszti lehkoszsjov govorite; ár száma ne scse nigdár govorila z moskom.“ — „No vej tüdi lehkó vám povem, ka mám na szrci“, právi mladozsenec, „vi pa szporecsite nevezsti. Szin vernih i pobožsnih sztarisov szem bio vedno zveszt szvetoj veri; stimam szí v csaszti, bozse i cerkvene zapovedi szpunjávatí na tenko. Ar kem bole szam zvršávo verszke vaje, tem lepsa i csasztitleveisa sze mi je vidla szveta vera. Govoriti szan steo z szvojov nevezstov za toga volo, ár szan jo steo prosziti, da náj opravi dugo szpoved, da bi szproszila obilne miloszti i bozsi blagosz-

lov za prihodni zakonszki sztán.“ Mati je ne mogla pri tom zadržsati szkuz. Veszela dá doktori roko, rekocs: „Szrcсно vezéla i neizmerno szrcсна szem, da dobi moja hcsi taksega mozsa. Vasa vernoszt mi je zagotovilo vajne prihodne szrecse. Zagotovim vasz, da bomo vszi vküper za váj molili i tüdi szvete zakramente sz prejeli.“

Pa to krscsánszkomi mladozsenci scse ne bilo zadosztá. Da bi szí szproszo bozsi blagoszlov za zakonszki sztán, je oproszo szvojega dühovnoga pasztera, da szo oszem dni pred zdávanjom vszaki dén szlüzsili szveto meso za njega i za nevezsto. Mladozsenec i nevezsta szta prisztopila med szvetov mesov k szvetomi obhajili: prvi szprevajan od szvojega ocsó i matere, drüga pa od matere, ki szo vszi vküper zsnjima vred prijeli szveto obhajilo.

Tak sze pripravljaj tüdi ti i bozsi blagoszlov ti né bo zaosztá.

S. J.

Szédma : Ne kradni !

Cslovek nebi vervao pa je isztina, da sze szkoro niednoga greha — zvün pijanoszti — nemre tak tesko odvaditi, csi sze ga ednok privádi, kak je kradjenjé eli roparsztvo. Neksi dühovnik, ki je duzse csasza oprávlao szlúzsbo pri robaj, nam pripovedáve, da szo nájbole nepobogslivi tisztí moski pa zszenske, steri szo zavolo kradjenjá zapreti. Nesterni szo kazntívani zavolo roparsztva vecskrát, a vszeli, gda z voze nezáj pridejo, pálik krádnejo, csi szamo morejo.

Kak nepobogslivi szo, ki krádnejo pa tñdi kak prebriszani, kak zvrsztno razmijo szvojo mestrijo, nam kázse szledécsa jáko zanimiva zgodba.

Na zseleznicsoj sztávi ednoga velkoga meszta je celo z velkimi csrknjami bila napiszana eta opomba : „Varñjte sze zszépnih tovajov!“ Pa szkoro vszi, ki szo prihájali pa ki szo odhájali, szo posztali pri toj opombi. Gda szo jo precteli, szo sli sz pazlivimi sztopáji dele. A ednok pride k toj opombi sztarovicsen i lepo oblecseni goszpod. Njegov obráz je bio prijazen, ocsi zaneszlive. Tñdi on

je csteo to opombo. Gda jo je pa precsteo, je zacsno kimati z glavov pa mrmrati szám proti szebi: „Eh, zakaj vezjijo na tak jávno meszto takse opombe: vej znánkar ne krádnejo tak jáko; pa csi sze zse sto tak jako szpozábi, da vtégne roko po lúckom blági, dela to brscasz v szirmastvi pa pomenkánji i znán pozsalúje pa sze pobogsa, gda sze njemi razmere szpremenijo“. Tak je mrmrao pa sze nevolivao té sztári goszpod. Nato szí je kúpo vozno kárto pa szí je szeo na zseleznico na prosztor poleg okna. Za njim pride eden mládi goszpod i szí széde túdi k okni raven njega tak da szta z obrázi vkúp bila obrnjeniva. Sztári goszpod vcsaszi právi: „To nekam csüдно sztáne csloveka, csi more kaj taksega csteti; ka nej, vej szte znán vi túdi poglednoli ono nepotrebno opombo pred zsepními tovaji?“

Té mládi goszpod sze je rad pogovárjao; kajti vcsaszi je odgovoro: „Opomba je, isztina, nej potrebna. Malo jé taksi, ki nevejo locsiti mojega od szvojega; pa szamo malo jih jé, ki bi sze zavolo kaznúvanja pobogsali“.

Zdaj je vlák szfücskao pa je so dele; niscse je vecs nej sztopo v njega- Sztári, dober goszpod pa pita: „Miszlite, da je tak tesko zapüsztití gresno pot pa sze pobogsati?“

„Toti pa, da je zsmetno!“ — njemi edgovori mládi goszpod. „Jesz to nájbole znám. Vidíte, zdaj szam miszjonar, á prvlé szam bio ropar, scsiszta naváden tovaj.“

Na té recsi sze sztári goszpod malo v krej od okna potégne pa sz csüdivanjom pita: „Ka — vi szte bili tovaj?“

„Ja, tovaj szam bio. Miszlim, ka oprávim del pokore, csi vszeli isztinszko povem, ka szam prvlé bio. Eden csüden, sztrahoviten dogodek, steroga szam dozsivo, me je szpravo nezáj na právo pot.“

Kak sze je prvlé té sztári goszpod csüdivao, gda je csüto, ka je bio té cslovek v mladoszti, tak ga je zdaj gnála radovednoszt, da je pitao:

„Pa ka sze vam je tak sztrasnoga pripetilo, da szte sze pobogsali?“

„Szamo poszlúsajte, jáko rad vam povem. — Med tovaji szam zrászeo, med tovaji szam zsivo — moji roditelje szo tüdi kradnoli — nej csüda potom, da szam tüdi jesz posztao ropar. Moji továrissi szo me hválili, da poszebno k zsepnomi roparsztvi razmim; pa tüdi drüge recsi szam dobro znao krászti.

Ednok szam so na zselezniesko sztávo, da bi tamodnet kaj odneszo. Pa gda tam tak posztáplem, zapázim v csakárnici blüzi dvér dugaszto kosaro, stera je bila mocsno zvézana z vajátjov pa zaklenjena z verigov. Poleg kosare je sztáo goszpod — kak szam szletkar zvedo, je bio trgovec sz Hamburga — pa sze je pogovarjao sz popotnim továrissom. Jesz bi rad evedo, ka je v onoj kosari, stera je tak dobro zaprta; záto poszlúsam, poszlúsam pa na szvoje velko veszélje csüjem, kak pripovedávle trgovec szvojemi továrissi eta: „nazáduje sze mi je záto poszrecsilo dobiti v roke to lepo redko sztvár; sztáne me vnogo, na jezere.“ Tak je pripovedávao lásztnik kosare szvojemi továrissi. Jesz szam szí pa miszlo, da to bo nekaj za mené. Sztáne na jezere!

Gda szam to zacsüo, szam sze odlocso itaki vkrádnotti te kosaro. Szreca mi je dobro szlüzсила. Trgovec je sztopo po vozno kárto, njegov prijáteo sze je pa obrno pa glédao po csakáonici. V toj minoti je bila kosara v mojih rokaj pa szam szkocso zs njov v ograd, steri je lezsao poleg sztáve. Szkrio szam sze za eden grm, szam vzéo szvoj oszter nozs pa v nekolkih minutaj szam prerezao vajat pa odsztráno kvako, v stero je bila veriga vteknjena. Zdaj primem za pokrivalo pa odprém kosaro. V tom megnjenji, gda jo odprém, csüjem sztopáje za szebov. Obrno szam sze náglo, a zagledno szam szamo ednoga delavca, steri je obrezávao tam delects v drügom koti ograda scsikipkove naszáde. Toga szam sze nej bojao. Náglo szam sze obrno

nezáj k kosari — pokrivalo szam escse izdak drzsao v roki — pa poglédnem, ka je notri. A kak szam sze csüdivao, gda szam vido, ka je kosara prázna, scsiszta prázna . . . . . Vsze szam drevéni posztao, pa szam escse ednok glédao v kosaro, a tüdi zdaj je nej bilo nicesza v njoj. Csemeren szam jo lüeso vkrej od szébe i szam z grdim preklinjanjom povrgeo grm. Oh, te szam escse bio velki gresnik!

A komaj szam sztopo zmeszta pa sze me oprime nekaj csüdnoga okoli réber; szkoró v tisztom hipi me zgrábi tiszta csüdna sztvár za levo roko pa nato escse za deszno. Steo szam sze njoj sztrgati pa szam szkocso za eden sztopáj dele. To szam escse vcsino, a odszloboditi szam sze je nej mogeo. Zdaj sze me oprime tiszta csüdna sztvár escse bole pa sze mi ovije tak okoli prsz, da mi je szapa zmenkala i da szo mi rébra pokala. Zacsno szam záto na vesz glász kricsati. Lüdje szo pribezsalí. Gda szo me zaglédali, szo tüdi tej kricsali od sztráha pa od groze . . . Okoli mojega zsvota je bila ovita sztrasánszka kacsa.“

Sztáromi goszpodi szo vlaszjé vujska sli, gda je csüo to pripovedávanje, taksa groza ga je obisla. „Jeli je bila to orjáska kacsa?“ pita.

„Ja, orjáska kacsa“, potrdi miszijonar, velikánszka kacsa, stera je sz kosare vujsla, gda szam jesz pokrivalo v roki drzsao pa sze nezáj obrno, da bi sze prepricsao, csi nega nevarnoszti za mené, gda szam csüo za szebov sztopáje. Kacsa je v tom esászi vujsla sz kosare pa sze je nato na mené szprávila. Od groze pa sztráha szo mi pokala escse kolena.

Zdaj pride tüdi trgovec, esida je bila kosara. Komaj me zaglédne, zse zná kak pa ka sze je zgodilo. „Ahá, vi szte vkrali kacso sz kosare — právi — pa to vkrádnjeno blágo je vlelo vász, tovaja, pa vasz zdaj drzsi, escse prevecs vasz drzsi. Jesz vam právim, bojte mézni; niti genoti

sze neszmite zmészta vecs, csi scséte escse glédati szvetloszt vecs dnévov. Szamo edno szredsztvo poznam, stero vasz resi.“

„Náglo, náglo — szam jocsics proszo — inacsi mezadüsi!“

„Szklecsiko mleka proszim, dobri lüdje,“ právi trgozec. „Pa hitro, da resim toga neszrécsnoga csloveka.“

Vecs lüdi je bezsalo na vsze sztráni po mleko. Ki szo pa tam osztali, szo sztáli drevéno ná szvojih mesztaj i sztremali pa glédali na mené. Groza pa sztráj je obdájajonjuve obráze.

Goszpod, kelko szam jesz présztao v tisztí minotaj prvlé, kak szo prineszli mleko, to sze ne dá popiszati. Sztráj pred szmrtjov, stera bi vszaki hip znála nasztopiti, me je navdáo sz taksov groznosztjov, da mi je odtekla vszaka kaplica krvi z obráza, da szam sze troszo, kak jegnjedov lisztics na vetri. Mrzeo znoj me je polevao, vlaszjé szo mi sli vujska i zobjé szo mi klepetali . . .

Mleko prineszéjo. Posztávijo je poleg mené. Kacsa, stera je pocsivala z glavov — oh, groza — na mojoj glávi, je zavohala mleko. Pomali sze je odvila pa zlázila mleko szrebat.

Nezaveszten szam szpadno ne tla poleg kacse. Tam odnet szo me odneszli v zápor, ge szam priseo k szebi. Velka vrocšina me je obdájala. Vszi szo mi preroküvali szmrt. A záto szam nej mro. Odzdravo szam, odzdravo na düsi pa na teli. Bog je dopüsztó té grozen dogodek, da szam sze pobogsao. Od tisztoga csasza molim k lübomi Bogi, da mi odpüsztí moje obilne grehe.“

„Grozno, grozno!“ je zdejno sztári dober goszpod. Potom je pa pitao: „Kak sze je ovila kacsa okoli zshivota, kak?“

Mládi cslovek escse ednok pripovedávle celi dogodek pa pojdocs tüdi kázse, kak sze ga je oprijéla kacsa. „Goszpod — právi nazádnje miszijonar pa prime medtem

sztároga goszpoda za rame i sze oklene njegovoga zsi-vota — vidite, tū sze me je ovila nájprolé, potom tū, tū pa tak i nazádnje je bilo ovito moje telo.“

Vlák je zdaj henjao. „Jesz morem sztopiti“ — právi pripovedoválec. Lepo je vzéo szlovo od sztároga goszpoda, steri je zdaj szám osztáo on je pa odiseo i pre-mino . . .

Goszpod je escse dugo premislávao, ka njemi je té cslovek pripovedávao. Gda pa scé poglédnoti zsepno vöro, zapázi, da je — okrádnjeni . . . Vozo sze je nej z miszjonarom — sto bi szi to miszlo! — nego sze je vozo z nájglaszovitnesim zsepnim tovajom, steri njemi je odneszo poleg zláte zsepne vöre escse lepo naprszno iglo z drágim dzszündzson i vsze peneze — — —

Sztári dober goszpod sze je zdaj nej vecs csemerio, kda je pálik csteo na kaksem jávnom meszti opombo pred zsepnimi tovaji, vecs je nej trdio, da szo takse opombe nej potrebne, nego pri vszakoj priliki je szám pravo pa szám opomináo: „Csuvajte sze zsepnih tovajov! Tej szo prekanjeni pa prebriszani, da je escse peklen-scek nej taksi! Gda njuva vűszta govoriyo: „Csuvajte sze zsepnih tovajov!“ právim, da vasz tak opominajo med-tem njuve roké krádnejo. „Jesz znám, da je reszan tak!“

Tak sze glászi tá zgodba. Vzemino szi zs njé dvá návuka:

Oprvim: Pazimo na szvoje krajcare na szenjaj, na bozsih potáj i pri drűgih prilikaj, ge sze rada dogájajo roparsztva pa sze ogiblimo vszakoga prilizávajocsega tűhinca. Bozsní lűdjé sze náj mre vszepovszédi nájdejo i szo tak prebriszani, da vsze — kak nam tá zgodba kázse — escse dűhovnisko imé pa obleko na szébe vzemejo, naj lí szamo morejo zvršiti szvoje bozsne námene.

Ob drűgim: Ze vszov osztrosztjov pazite, na szvojo deco, pa jo kaznűvajte, csi v pámet vzemete, da kaj kráduejo. Od té grde naváde i greha jo odvadté, da nedo delala szramote vám pa szebi.

Drobis.

Goszto precisicsávanje tüdi med katolicsanszким lüd-sztvom vnogo neprijátelov má, steri nikak nemrejo zara-zmeti, kak bi to mococse bilo, ka bi sziromák cslovek v tjédni tüdi k szv. obhajili so. Z Amerike nam pisejo edne nemske novine, ka tam je edna velka fabrika, kde delavci poleg návade zaütra $\frac{1}{2}$ vöre csasza májo za záj-trk. Toga hipa njim eden dühovnik vszikhár mestüje ino je preciszti — k szpovedi pa vecsér idejo, steri za po-trebno szpoznajo. Szamo pol vöre, stero bi szi vnogi lehko-vzéó, csi bi szi domácse delo dobro notrivtálo. Ne prá-vim, ka vszaki dén, koncsi kda more, pa kelko miloscse, kak obilen bozsi blagoszlov bi szi szpravo.

Zdaj na Spanjszko priseo tisztí neveren vihér, steri na francuszkom tak zsalosztne naszledke niháo. Zacsétek je bio láni, kda szo szlobodnozidárca Ferrera, steri je v Barceloni neverne sole goridrsao i reberijo napravo, sztre-lili. Njega szo celoga szveta liberálci tak csasztili, kak mantrnika práve szloboscine. Zdaj pa te po tom zacsi-njajo sinfati redovnike ino ogrumno bogásztvo njim pri-

pisüjejo, naj bi lezsi sziromasko lüdsztvo proti njim na hujstili. Tak pisejo, ka jih je prevecs, prej zse 250 jezér. Po pravici jih pa ne 60 jezér v celom drzsánji. Pisejo, ka prej barátje vecs kak 10 milliárdov vrednoszti májo vu rokaj; po pravici pa celi spanjszki ország zevszema ne ima telko. Pisejo, ka barátje 35 jezero kloštrov májo tam. Po pravici jih ne vecs, kak edna jezera. Pa na dale pisejo, ka spanjszki ország vszako leto 100 million koron naberé rimszkomi pápi, po pravici pa pápa v celom leti z celoga szveta vecs ne dobijo vküp, kak 5 million za szvoje ogrumno velke potrebsine. — Da pa naj sze szamo lazse; sziromasko, lacsno lüdsztvo to vsze vörje pa de sze te drzsalo tüdi za nosz, kda vsze redovnike vözplodi z országa pa de vidlo, ka záto krajcara haszka ne ima. Tak delajo vszesirom, ki szo neprijátelje církve. Lüdsztvo nahujstijo, pa csi te jé kaj za vzéti, tiszto szami odneszéjo.

Sztvari pa csisztozca. Eden vucsenják je opazo rázlicsne sztvari pa tak pise, ka ne sztvári, stera sze ne bi rada csiszto drzsála. Z nogámi, z tacami, szlinami, z répom sze csiszti, escse müha sze umivle. Vnoga sztvár sze tüdi kople rada, opice szo prej takse tüdi, ka szi escse zobé vöpucajo, csi sze njim kaksa jesztvina med njé zgrábi, pa csi med njé pride v sereg edna zamázana, jo vösztirajo z serega, dokecs sze ne z csiszti — szamo z pámetjov ládajocsi cslovek ne mára za csiszto prijátelsztvo; kam boznesega gucsa i csinenja je njegovo drüzstvo, tem vékse veszélje má v njem, kem bole mrszka szo koga vüszta, tem ráj je poszlühsa, szamo cslovek zná polübiti mrszkoszt i sze vtopiti v njoj.

Corriere d'Italia zváne taljánszke novine nam popisejo szledécso dogodbo, stera sze je preminocso zimo pripetila :

Poleg Piza városa jé edna vész z iménom Krespina. Bio je vu toj vézsi eden meszár po iméni Giacomelli, eno 25 let sztar mládi, lehkomisleni cslovek, steri je z ednim

szvojim prijátlom po ceszí so. Prideta onjeva pred eden Marijin kep, pred sterim njegov prijáteo kapo z gláve vzeme ino sze posteno pokloni. Giakomelli sze zacsne na to z njega sengáriti ino preklinjati pa prime szvojega psza ino ga gorizdigne, naj bi pesz kúsno Marijin kep, szamo ka njemi je Bog ne dopüszo szpuniti szvoje hűdobije. Prle, kak je pesz do kepa priseo, je Giakomelli vkűper szpadno pa szo ga kak mrtvoga neszli domo. K njemi pozváni doktorje szo ga gorizribali, nego od toga csaszmao je pozábo cslovecso recs, liki laja kak pesz na zsivi szponim vszem sztanűválcom one okolice, ka sze Bog ne dá norcsáriti z szebom.

Edne missionarske novine nam popisejo, kak na anglezskom katolicsánszka vera naprej ide. Od 1899-ga leta, to je vu szlednjih 10-ih letaj je na anglezskom z lutéranszke vere na katolicsanszko sztopilo 446 popov, 417 drzsávnih poszlanikov (kűvetov). 205 vojaskih officerov, 162 vucsenjákov i piszátelov, 129 jurisztov (birovje i fiskálisje), 69 vracsitelov, 36 marinarszkih officerov ino 66 drzsávnih plemenítasov, Z teh szamih vucsenih lűdih je 209 na dűhovniski sztális sztopilo, 158 pa v klostre. Tak dela Bog na ednom táli szveta, ka szi szprávi verne za drűge, steri szami szebe pogűbijo.

Szlobodnozidarszke, brezverne sole na francuszkom szo ne zdaj notrivpelane, bile szo takse prle tűdi, dokecs szo escse katolicsanszke trpeli. Zdaj sze zse kázse pomali szád táksih sol. Vu szlednjih 5-ih letaj szo francuszke birovije 5000 szodov vecs mele, kak pred petimi letami. Od leta 1895-ga do 1900-ga je 96 jezér taksih hűdobij bilo, pri sterih szo ne mogli znaidti, sto je vesino, od 1900-ga do 905-ga pa 107 jezero 710. Mládih, ne punoletnih razbojnikov je zdaj zse vszako leto 30 jezero. Pa csi li, ka sze tak hválijo, kak szo njihove sole vu rédi, prle je pri vojszki vu ednoj jezери 22 bilo poprejk taksih, ki szo ne znali csteti pa piszati, zdaj jih pa na vszako

jezero 120 pride! Pa je prle drzsánje vszako leto szamo 35 million nũcalo na sole, zdaj pa prej 500 million trbej vszako leto! Sto je ge v zsep dẽvle, te millone? Bog je pohája, ár njim pamet vzeme, naj ne vidijo, kama to pela.

Postũvani narocsnicje! Leto szmo dokoncsali z bozsov miloscssov. Ka szmo mogocsi bili, szmo vam dáli z nájbogsim nakanenjom — Tũ vam zselem vszem poprek blazsene bozsicsne szvẽtke ino miloszti puno novo leto.

Ki je za 1910-to leto narocsnine ne doliplácsao, on vu novom leti ne dobi sznopicsa, csi bi ga li proszo. Nász sznopics doszta kosta pa ki szi ga narocsi pa ne plácsa, on krádne, ár mi stamparijo pa posto tak placstũjeno od neplacsenoga, kak od placsenoga. Nazáj ga naj niscse ne posila, ka bom z njim vu novom leti.

Kalendár vu novom leti tũdi vszaki dobi, ki de sznopics dao voziti.

Do 15-ga januára sze naj vszaki oglászi tam, odkod sznopics dobiva, jeli ga scsé meti, ali ne.

Ki ga vednáko vdáblajo csi szo mi scse ne pizali, mi naj tũdi odpisejo, ka mo znali, komi poslemo vu novom leti i komi nej.

Bassa Ivan
reditel.

